

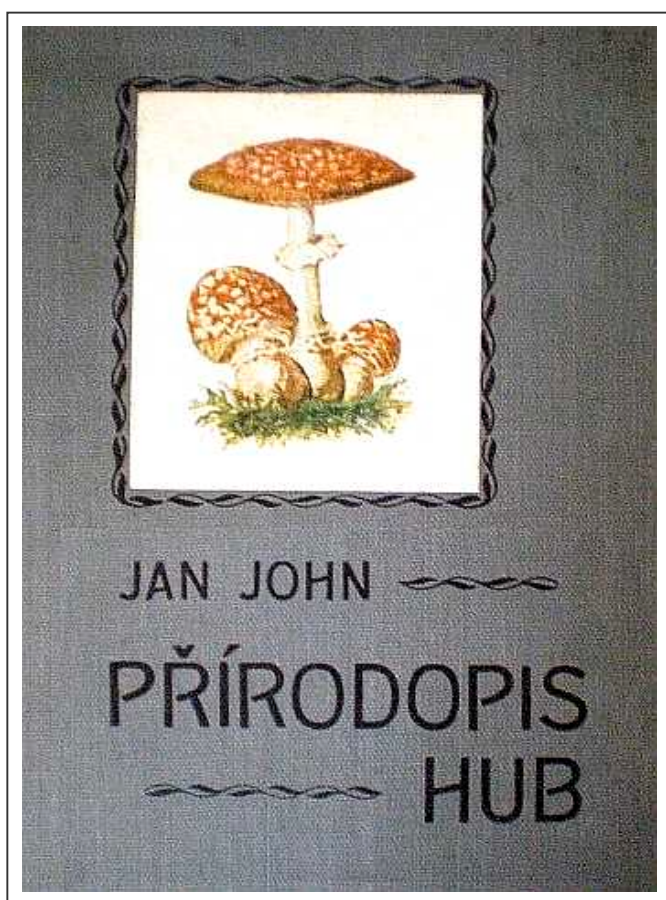
Miloslav Trnka

Dvě jubilea přírodovědce Jana Johna, rodáka ze Žimutic (1850-1920)

Zápis v křestní matrice římskokatolického farního úřadu v Žimuticích na Vltavotýnsku připomíná, že se tu před 160 lety narodil v čísle popisném 5 Jan John. Bylo to dne 13. června 1850. Jeho otec, nositel stejného křestního jména, pracoval jako schwarzenberský knížecí šafář na zdejším hospodářství a byl synem Vojtěcha Johna, šafáře v Petrově Dvoře a Barbory rozené Rabové, selské dcery ze Svinětic na bývalém panství Netolice. Maminka novorozence se jmenovala Markyta a byla dcerou Jana Cimrhanzla, chalupníka z Obory u Netolic a Marie rodem Erhartové, kovářské dcery z Krtel na panství Libějovice.

Středoškolská studia Jan John absolvoval v blízké krajské metropoli Budějovicích. Na univerzitě v Praze pak přidal filozofická školení a vrátil se do rodného kraje, kde byl jmenován profesorem C. k. českého ústavu ku vzdělání učitelů v Soběslavi. V devětadvaceti letech se oženil s Ludovikou rodem Fiedlerovou (*11. 8. 1854 Jičín čp. 78, oddáni v Jičíně 17. 2. 1879). V manželství přišly na svět děti Ludvika *1880, Helena *1884 a Otakar *1890. V létě roku 1897 byl přeložen do Prahy, aby vyučoval na VII. reálném gymnáziu a souběžně ve staroměstské české státní reálné škole. S rodinou žil na Vinohradech, později na Smíchově ve Smetanově ulici čp. 225/II. (od r. 1947 má název Kořenského). Organizačně i publicisticky působil také v pražském Klubu přírodovědeckém. Po návratu do Tábora řídil tamní státní reálné gymnázium, kde jej při práci zasáhla náhlá nevolnost a vzápětí mozková mrtvice. Zemřel 28. března 1920. Pohřben byl 31. 3. 1920 na starém táborském hřbitově sv. Jakuba.

Jeho celoživotní činnost nedávno připomněl a výstižně charakterizoval šéfredaktor botanického internetového magazínu Ladislav Hoskovec: „Profesor John byl popularizátor přírodních věd, patřící ke vzácnému plemenu starých českých učitelů, kteří ve snaze vzdělat národ nelenili a kromě naplňování svých povinností pedagogických ještě sepisovali naučné a popularizační články a u dobrých nakladatelů vydávali své knihy.“

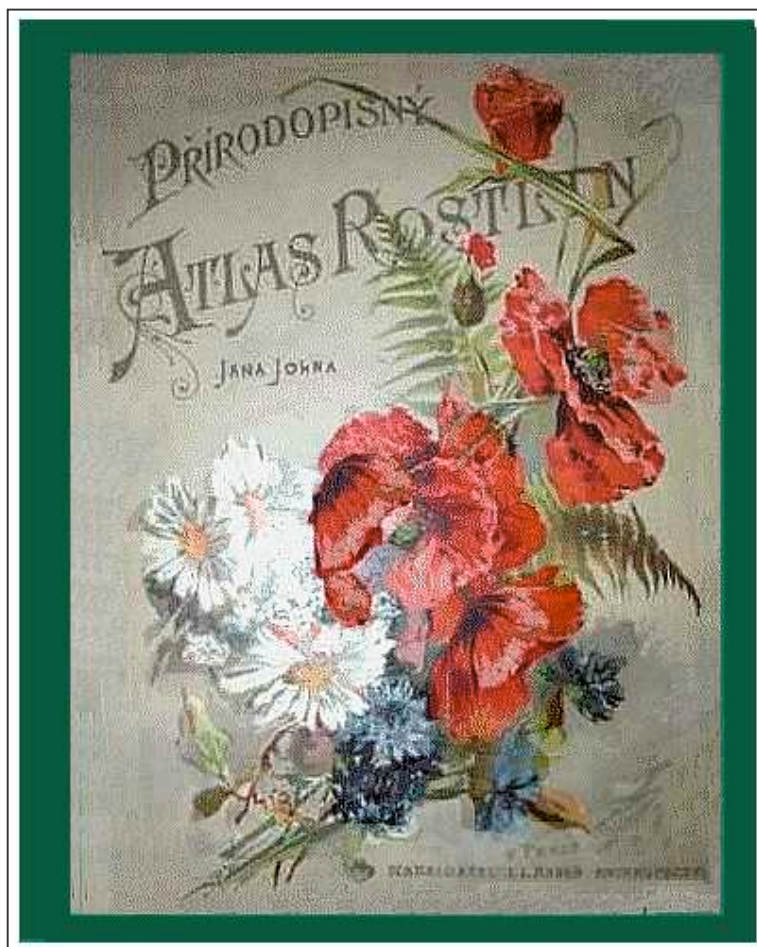
Dílo:

- Přírodopis pro ústavy učitelské (I. díl Zoologie; II. díl Mineralogie a Geologie). I. L. Kober, Praha 1894.

- Rostlinopis: Vlastnosti a soustavný popis rostlin se zvláštním zřetelem k výjevům životním. Ilustrace: 337 kreseb rostlin + 17 tab. bar. litografií. Edice Malý Brehm sv. IV., vyd. Ignác Leopold Kober, Praha 1897.

- Přírodopisný atlas rostlin, dva díly (1. sv. 279 rytin v textu, 2. sv. 80 bar. tab., 459 obr. dle akvarelů P. Wagnera). I. L. Kober, Praha 1898, znovu 1899.

- Přírodopis hub. Text dle E. Michaela, s četnými barevnými, umělecky věrně dle přírody provedenými obrazy nejhojněji se vyskytujícími jedlých, podezřelých i jedovatých hub (30 litografických tabulí), I. L. Kober, Praha 1907.

Prameny:

Státní oblastní archiv Třeboň, Sběrka matrik [on line] Fara Žimutice, 5, N 1850-1864, fol. 149 (snímek 153). Fara Tábor, 55, Z 1914-1921, s. 316 (snímek 325), dostupné z <http://digi.ceskearchivy.cz>.

Literatura:

Hoskovec, Ladislav: Homo botanicus - John, Jan. Lidé od botaniky. BOTANY.cz, internetový magazín informací z botaniky a ochrany přírody [16. 1. 2009] s fotoportrétem prof. Jana Johna, dostupné na <http://botany.cz>.